

hamboorg.city

Το Γερμανικό Σύστημα Δικαίου — Δικαστήρια, Νόμοι και Βασικός Νόμος

Πώς είναι δομημένο το γερμανικό σύστημα δικαίου: διαχωρισμός εξουσιών, δικαστικές αρμοδιότητες και Βασικός Νόμος εξηγούνται.

Deutsche Begriffe: Rechtssystem | Grundgesetz | Gewaltenteilung | Gerichtsbarkeit | Bundesverfassungsgericht | Rechtsordnung

Θεμέλια του Γερμανικού Συστήματος Δικαίου

Η Γερμανία είναι ένα **δημοκρατικό κράτος δικαίου** — αυτό σημαίνει ότι όλη η κρατική εξουσία είναι **δεσμευμένη από νόμους**. Η σημαντικότερη νομική βάση είναι το **Grundgesetz (GG)**, το Σύνταγμα της Ομοσπονδιακής Δημοκρατίας της Γερμανίας.

Διαχωρισμός Εξουσιών

Το γερμανικό κρατικό σύστημα βασίζεται στον **διαχωρισμό εξουσιών**:

Εξουσία	Καθήκον	Όργανα
Νομοθετική (Νομοθεσία)	Θέσπιση νόμων	Bundestag, Bundesrat, Landtage
Εκτελεστική (Εκτέλεση)	Εφαρμογή νόμων	Ομοσπονδιακή Κυβέρνηση, Περιφερειακές Κυβερνήσεις, Υπηρεσίες, Αστυνομία
Δικαστική (Δικαιοσύνη)	Ερμηνεία και εφαρμογή νόμων	Δικαστήρια (ανεξάρτητα!)

Οι εξουσίες **ελέγχουν η μια την άλλη** — κανένα όργανο δεν έχει απεριόριστη εξουσία. Οι δικαστές είναι **ανεξάρτητοι** και υπακούουν μόνο στο νόμο.

Ο Βασικός Νόμος — Τα Θεμελιώδη Δικαιώματά σας

Το **Grundgesetz** (GG) εγγυάται θεμελιώδη δικαιώματα για **όλους τους ανθρώπους** στη Γερμανία — όχι μόνο για γερμανούς πολίτες:

Θεμελιώδη Δικαιώματα για Όλους (Ανθρώπινα Δικαιώματα)

- **Art. 1 GG** — Η αξιοπρέπεια του ανθρώπου είναι άσυλη
- **Art. 2 GG** — Δικαίωμα ελεύθερης ανάπτυξης της προσωπικότητας, σωματική ακεραιότητα
- **Art. 3 GG** — Ισότητα ενώπιον του νόμου (Απαγόρευση διακρίσεων)
- **Art. 4 GG** — Ελευθερία συνείδησης και θρησκείας
- **Art. 5 GG** — Ελευθερία λόγου, ελευθερία τύπου
- **Art. 6 GG** — Προστασία του γάμου και της οικογένειας
- **Art. 10 GG** — Μυστικό της αλληλογραφίας και των τηλεπικοινωνιών
- **Art. 13 GG** — Ακεραιότητα της κατοικίας
- **Art. 14 GG** — Δικαίωμα ιδιοκτησίας και κληρονομίας
- **Art. 19 GG** — Εγγύηση δικαστικής προστασίας (ο καθένας μπορεί να προσφύγει στο δικαστήριο)

Θεμελιώδη Δικαιώματα Μόνο για Γερμανούς (Πολιτικά Δικαιώματα)

- **Art. 8 GG** — Ελευθερία συνέλευσης
- **Art. 9 GG** — Ελευθερία ένωσης
- **Art. 11 GG** — Ελευθερία κινήσεως (ελεύθερη επιλογή κατοικίας)
- **Art. 12 GG** — Ελευθερία επαγγέλματος

Σημείωση: Οι πολίτες της ΕΕ έχουν παρόμοια δικαιώματα μέσω του δικαίου της ΕΕ. Για υπηκόους τρίτων χωρών, τα πολιτικά δικαιώματα είναι περιορισμένα ή ισχύουν μέσω απλών νόμων.

Οι Πέντε Δικαστικές Αρμοδιότητες

Η Γερμανία διαθέτει **πέντε ανεξάρτητες δικαστικές αρμοδιότητες**, που είναι αρμόδιες για διαφορετικούς τομείς δικαίου:

1. Συνήθης Δικαστική Αρμοδιότητα

Αρμόδια για **Ιδιωτικό και Ποινικό Δίκαιο**:

Βαθμός	Δικαστήριο	Αρμοδιότητα
1ος	Amtsgericht	Αντικείμενο αξίας έως 5.000 €, νόμιμα δικαιώματα ενοικίασης, οικογενειακές υποθέσεις, ποινικό δίκαιο (έως 4 χρόνια)
1ος	Landgericht	Αντικείμενο αξίας άνω των 5.000 €, σοβαρά εγκλήματα
2ος	Oberlandesgericht (OLG)	Έφεση, αναθεώρηση
3ος	Bundesgerichtshof (BGH)	Αναθεώρηση (ανώτατη βαθμίδα)

2. Διοικητική Δικαστική Αρμοδιότητα

Αρμόδια για διαφορές με **διοικητικές αρχές** (π.χ. δικαιώματα διαμονής, άδεια οικοδομής, δημόσιο δίκαιο):

• **Verwaltungsgericht** → **Oberverwaltungsgericht (OVG)** → **Bundesverwaltungsgericht (BVerwG)**

3. Εργατική Δικαστική Αρμοδιότητα

Αρμόδια για **Εργατικό Δίκαιο** (απόλυση, μισθοί, εργατικές συμβάσεις):

• **Arbeitsgericht** → **Landesarbeitsgericht** → **Bundesarbeitsgericht (BAG)**

Ιδιαιτερότητα: Ενώπιον του Εργατικού Δικαστηρίου, κάθε μέρος πληρώνει τον δικηγόρο της **ακόμη κι αν κερδίσει** — χωρίς κίνδυνο κόστους για τον δικηγόρο της αντίπαλης πλευράς!

4. Κοινωνική Δικαστική Αρμοδιότητα

Αρμόδια για **Κοινωνικό Δίκαιο** (επίδομα δημότη, σύνταξη, κοινωνική ασφάλιση, αναπηρία):

• **Sozialgericht** → **Landessozialgericht** → **Bundessozialgericht (BSG)**

Ιδιαιτερότητα: Η διαδικασία ενώπιον του Κοινωνικού Δικαστηρίου είναι **δωρεάν** (χωρίς δικαστικά τέλη!).

5. Φορολογική Δικαστική Αρμοδιότητα

Αρμόδια για **Φορολογικό Δίκαιο**:

• **Finanzgericht** → **Bundesfinanzhof (BFH)**

Ειδική Θέση: Bundesverfassungsgericht

Το **Bundesverfassungsgericht** (BVerfG) στο Karlsruhe είναι το ανώτατο δικαστήριο της Γερμανίας. Ελέγχει εάν οι νόμοι και οι κρατικές ενέργειες συμφωνούν με το **Grundgesetz**.

Συνταγματική Προσφυγή: Ο καθένας μπορεί να απευθυνθεί στο BVerfG εάν πιστεύει ότι τα θεμελιώδη του δικαιώματα παραβιάζονται — αφού εξαντληθούν όλες οι άλλες νομικές διοδοι.

Ποινικό Δίκαιο — Βασικές Έννοιες

Ποινική Ευθύνη από 14 Χρονών

- **Κάτω από 14 χρόνια:** δεν έχουν ποινική ευθύνη (χωρίς ποινή, αλλά η υπηρεσία προστασίας παιδιών μπορεί να παρέμβει)
- **14-17 χρόνια:** Ποινικό Δίκαιο Ανηλίκων (εκπαιδευτικά μέτρα, ποινή για ανηλίκους)
- **18-20 χρόνια:** Ποινικό Δίκαιο Ανηλίκων ή Ενηλίκων (ο δικαστής αποφασίζει)
- **Από 21 χρονών:** Ποινικό Δίκαιο Ενηλίκων

Σημαντικές Έννοιες Ποινικού Δικαίου

Έννοια	Σημασία
Ordnungswidrigkeit	Ασήμαντη παράβαση, πρόστιμο (π.χ. λανθασμένη στάθμευση, παραβίαση ησυχίας)
Vergehen	Ποινικό αδίκημα με ποινή φυλάκισης κάτω του 1 έτους ή χρηματικής ποινής (π.χ. κλοπή, απάτη)
Verbrechen	Ποινικό αδίκημα με ελάχιστη ποινή φυλάκισης από 1 έτος (π.χ. ληστεία, φόνος)
Bewährung	Ποινή φυλάκισης που "αναστέλλεται" (περίοδος δοκιμασίας 2-5 χρόνια)
Vorstrafe	Καταγραφή στο πιστοποιητικό χωρίς προηγούμενα (μετά από περίοδο: διαγραφή)

Τα Δικαιώματά σας Κατά τη Διάρκεια Ελέγχου της Αστυνομίας

- **Δικαίωμα Άρνησης Δήλωσης** — δεν πρέπει να δώσετε δήλωση (εκτός από προσωπικές πληροφορίες)
- **Δικαίωμα Δικηγόρου** — μπορείτε να ζητήσετε δικηγόρο ανά πάσα στιγμή
- **Διερμηνέας** — κατά την ανάκριση και δικαστική διαδικασία, έχετε δικαίωμα σε διερμηνέα (δωρεάν!)

- **Χωρίς Βία** — η αστυνομία μπορεί να χρησιμοποιήσει μόνο αναλογική βία

Ιδιωτικό Δίκαιο — Βασικές Έννοιες

Το **Πολιτικό Νομοθέτημα (BGB)** ρυθμίζει τις σχέσεις μεταξύ ιδιωτών:

- **Δίκαιο Συμβάσεων** — συμβάσεις αγοράς, ενοικίασης, εργασίας
- **Αποζημίωση** — όταν κάποιος σας προκαλεί ζημιά
- **Οικογενειακό Δίκαιο** — γάμος, διαζύγιο, δικαιώματα επιμέλειας, επιμέρισμα
- **Δίκαιο Διαδοχής** — διαθήκη, κληρονομιά, υποχρεωτικό μερίδιο

Δικαστική Οικονομική Βοήθεια (PKH) — Όταν Δεν Έχετε Χρήματα για Δικηγόρο

Αν έχετε **χαμηλό εισόδημα**, μπορείτε να υποβάλετε αίτημα για **Δικαστική Οικονομική Βοήθεια**:

- Το κράτος καλύπτει **έξοδα δικηγόρου και δικαστηρίου** (ολόκληρα ή μερικώς)
- Προϋπόθεση: **αρκετές πιθανότητες επιτυχίας** της αγωγής
- **Αίτημα** στο αρμόδιο δικαστήριο
- **Όριο εισοδήματος**: υπολογίζεται ατομικά (παρόμοιο με τα όρια οικονομικής ενίσχυσης)

Για Αλλοδαπούς: Η PKH είναι διαθέσιμη και για αλλοδαπούς — ανεξάρτητα από τη νομική κατάσταση διαμονής.

Συμβουλευτική Βοήθεια — Δωρεάν Νομική Συμβουλή

Για **εξωδικαστική** νομική συμβουλή, υπάρχει **Συμβουλευτική Βοήθεια**:

- Πληρώνετε μόνο **15 €** προσωπική συμμετοχή
- Το κράτος καλύπτει τα υπόλοιπα έξοδα δικηγόρου
- **Δικαίωμα**: χαμηλό εισόδημα (παρόμοια όρια με PKH)
- **Αίτημα** στο Εγρητό Δικαστήριο (Πιστοποιητικό Συμβουλευτικής Βοήθειας)

Συμβουλές για Αλλοδαπούς

1. Γνωρίστε τα θεμελιώδη σας δικαιώματα — ισχύουν και για εσάς (αξιοπρέπεια, ισότητα, ελευθερία λόγου)

- 2. Κατά τον έλεγχο της αστυνομίας:** μείνετε ήρεμοι, δώστε προσωπικές πληροφορίες, αλλιώς **σιωπήστε** και ζητήστε δικηγόρο
 - 3. Ζητήστε Δικαστική Οικονομική Βοήθεια** — δεν πρέπει να μπορέσετε να χρηματοδοτήσετε έναν δικηγόρο
 - 4. Ζητήστε Διερμηνέα** — στο δικαστήριο και την αστυνομία, έχετε δικαίωμα διερμηνέα (δωρεάν)
 - 5. Τηρήστε τις προθεσμίες** — στο γερμανικό δίκαιο, **οι προθεσμίες είναι εξαιρετικά σημαντικές** (προθεσμία μήνυσης, προθεσμία ένστασης)
 - 6. Χρησιμοποιήστε Συμβουλευτική Βοήθεια** — λάβετε νομική συμβουλή με 15 €
- Ενημέρωση: Μάρτιος 2026. Όλες οι πληροφορίες δίνονται χωρίς εγγύηση.